

HANTKEN MIKSA.

(1821—1893).

Dr. KOCH ANTAL-tól.*

Midőn a mult év húsvét hetében Budapesten tartózkodva, szokott látogatásomat az egyetem palaeontologiai intézetében megtettem, nagy sajnálattal értesültem, hogy az intézet igazgatója, hazánkban a palaeontologia első és főképviseelője, HANTKEN MIKSA tanár, súlyosan betegen fekszik. A nagyhét elején Zágráb vidékére tett földtani kirándulásokon meghűtötte magát és nagy betegen érkezett haza. Övéi, barátai és tisztelői azonban nem adták föl a reményt, hogy daczára előhaladott korának, szívós természete le fogja majd győzni a kórt; de sajnos, a makacs betegség még complicálódott és június 26-ikán délután 6 órakor a halál fölszabadította őt hosszas szenvedéseitől.

Barátai, tisztelői és tanítványai, az egyetem, a m. tud. akadémia, társulatunk, a m. kir. földtani intézet és egyéb hazai kulturai intézetek képviselői június 28-ikán megadták a boldogútnak a végső tiszteletet, átadván mulandó testét az anyaföldnek, melynek titkait egész életén át oly szenvedélylyel kutatta, és azzal a fölemelő tudattal távozhattak a sírtól, hogy a megboldogútnak szelleme nem halt meg, tovább él az övéi, barátai és tanítványai emlékezetében és számos nagybecsű műveiben, melyeket hazánkunk örökül hagyott.

Testi örököst a megboldogúlt nem hagyott, egyedül vigasztalan özvegyet, szül. HOBLIK IDA úrasszonyt, a ki 42 évig híven megosztotta vele az élet örömeit és bajait.

Társulatunk, melynek 1860 óta tagja, négy éven át buzgó titkárja és 1873 óta örökítő tagja volt, s melynek érdekeit mindig szíven hordta és legjobb tehetségeivel előmozdította, az első volt, mely kegyeletének kifejezést adott, a midőn a nyári szünidő után múlt évi október hó 4-én tartott első ülésén, tisztelt elnökünk indítványára elhatározta, hogy a jövő közgyűlésen tartandó emlékbeszéddel megörökíti az elhúnytak emlékét. Az emlékbeszéd megtartásával a társulat csekélységemet bízta meg, s én köte-

* Fölvasta az 1894 februárius hó 7-én tartott közgyűlésen.

lességemnek tartottam a megbízást elfogadni és most legjobb tehetségem szerint őszinte kegyelettel teljesíteni, mert alkalom nyílik velem, érdemeim elismerésén kívül némileg leróhatni őszinte hálámat is, melylyel az elhúnyt-nak tartozom, hogy kb. 30 év előtt elsőnek vezetett be a palaeontológiába, és hogy később is jóakaratóval és szerény tehetségemnek elismerésével további munkásságra buzdított.

Prudniki HANTKEN MIKSA, lovag, mint régi nemes családnak a sarja, 1821 szeptember 26-án Jablunkán, Osztrák-Sziléziában született. Atyja bányagazgató volt és így könnyen érhető, hogy az ifju Miksa is a bányászati pályához vonzódott. Miután gymnasiumi tanulmányait Teschenben, a philosophiát pedig a bécsi egyetemen (1840—42) elvégezte, a selmeczi bányászati akademiának rendes hallgatója lett és 1842-től 1846-ig elvégezte a négy éves tanfolyamot, miközben 1844- és 45-ben Albrecht főherczeg vasgyárában mint önkénytes gyakornok is alkalmaztatta magát.

Ezután mint kész bányász 1858-ig különböző bányászati vállalatnál mint bányatiszt szolgált; miközben 1849/50-ben Bécsben is tartózkodván, ott az elemző vegytant hallgatta az egyetemen.

Már a bányászati pályán is folytonosan tudományos búvárlatokkal foglalkozott. 1852-ben a doroghi barnaszénbányánál volt alkalmazva s az ottani vidék földtani viszonyait kezdte tanulmányozni, minek első eredményét a bécsi cs. kir. földtani intézet 1853. évi évkönyvében közölte. Már ezen első közleményében is éles megfigyelőnek és objectiv leírónak bemutatta magát és a bécsi földtani intézet tudományos körének elismerését azonnal kivívta.

Később néhány éven keresztül Szerbia kormányának szolgálatában állott. Ottani tartózkodása alatt bányatiszti teendői mellett tanulmányozta ezen ország egy részének növény-, föld- és légtani viszonyait is. Növénytanai kutatásainak eredményeit közölte volt Dr. PÁNCICS JÓZSEF, belgrádi főiskolai tanárral, ki azokat a bécsi állat- és növénytanai társaság folyóiratában megjelent, a szerbországi flórát tárgyzó munkájában föl is dolgozta. Meteorologiai észleleteit a belgrádi tudós társaság adta ki.

1858-ban megnősült s a gyöngéd családi kötelek végkép Budapesthez és vidékéhez kötötték az elhúnyt, a ki itt, a mint a «Zeitschrift für practische Geologie» 1893. aug. számában róla közölt nekrológiájában némi czélzatossággal, de való igazsággal elismeri és kiemeli: «wurde mit Leib und Seele Ungar!» Aztán csaknem kizárólagosan a Duna jobbparti sarkában elterülő középhegyiség földtani fölvételével és magasságmérésekkel foglalkozott.

1861-től 1867-ig a pesti kereskedelmi akadémiánál mint tanár működött, tanítván ott a többiek között a földtant és természetrajzot; de szabad idejében folytatta megkezdett tudományos búvárlatait, melyeket a m. tud. akademia is támogatott. Tudományos munkálkodásának eredményeit

1859-től 1865-ig több értekezésbe foglalta, melyeket részint a bécsi cs. kir. földtani intézet, részint a m. tud. akadémia kiadott volt.

A m. tud. akadémia 1864-ben azzal méltányolta HANTKEN tudományos működését, hogy levelező tagjává megválasztotta őt.

Ebben az időben volt szerencsém mint egyetemi hallgatónak tisztelt elnökünk által HANTKEN-nek bemutatatni és ajánlatni, s most is gyönyörrel és hálával emlékszem vissza arra a szives fogadtatásra, melyben lakásán részesített, s arra a kiváló jóindulatra és buzgóságra, a melyvel — daczára annak, hogy nem volt tanárom — a palæontologia elemeibe bevezetett és tanulmányom első zsengeinek palæontologiai meghatározásait teljesítette. Nem elégedett meg azzal, hogy a Budapest vidékén és később a Frusca Górában és Eperjes környékén gyűjtött kőületeimet egyszerűen meghatározza és velem azoknak jegyzékét közölje, de fáradságot vett magának, hogy beavasson az általa követett kutatás minden módszereibe, és megismertesse velem a rendelkezésére álló egész irodalmat is. Így tanultam meg tőle akkor a foraminifera vizsgálásának minden csinját-binját, a nummulitok kikészítése módját s azok jellemző sajátságait valamint ismert alakjait is. Azért elevenítem föl itt e talán csak rám tartozó kedves reminiscenciákat, hogy documentáljam vele az elhúnytak azt a kiválóan közlékeny, oktatni szerető természetét, mely a tanári pályára oly hivatottá tette.

1866-ban a nemzeti múzeum ásvány-földtani osztályának őrévé nevezetett ki és annak maradt 1869 őszéig. Ugyanezen évben társulatunk márczius 14-én tartott közgyűlésén megválasztotta első titkárának, mely fontos tisztséget négy éven át, az 1870 november 9-ikén tartott közgyűléséig, páratlan buzgalommal viselte. Nagy körültekintéssel vezette KUBINYI FERENCZ elnöksége alatt társulatunknak ügyeit és gondosan szerkesztette «Munkálatának» III-, IV- és V-ik kötetét.

E közben is folytatta Budapest közelebbi és távolabbi területeinek földtani kutatását, s különösen az agyagos és márga-rétegekben található rhizopoda-maradványoknak beható palæontologiai vizsgálásával szerzett magának tekintélyt és elismerést a tudományban. Erre vonatkozó értekezései és közleményei nagy számmal (12) jelentek meg a saját szerkesztésű «Munkálatok»-ban.

1867 februárius 21-én társulatunk vál. ülésén REITZ FRIGYES alelnök «A magyarhoni barnaszéntepek fontossága iparos tekintetben» című értekezésében azzal a fontos indítvánnyal lépett föl, hogy társulatunk a honi barnaszéntepek rendszeres tanulmányozását és tudományos leírását vegye fel programjába. Társulatunk elfogadta az indítványt és HANTKEN MIKSA, HOFMANN KÁROLY és KRENNER JÓZSEF urakat bízta volt meg több vidék barnaszéntepeinek tanulmányozásával. A kutatások 1867-ben tényleg megindultak és a megbizottak már 1868-ban az általok végzett munkáról előleges jelentéseket beterjesztettek. HOFMANN KÁROLY tudva-

levőleg a zsilyvölgyi szénteknőt választotta volt és feladatát, a mint azt «A zsilyvölgyi szénteknő»-nek a «Munkálatok» V-ik kötetében megjelent részletes leírása bizonyítja, fényesen megoldotta. HANTKEN azután is fáradhatlan kitartással folytatta és az egész országra kiterjesztette széntelepeink és azok bányászati viszonyainak kutatását és kitartó munkásságának és mély szakértelmének sikerült 1878-ban egy olyan összefoglaló monographiával megajándékozni hazánkat és a tudományt általában, mely nemesak itthon, de mindenütt számot tesz és mint alapvető munka hosszú időre az ezen irányban foglalkozó mind a tudomány, mind a gyakorlat emberének nélkülözhetlen vademecumja lesz.

De visszatérek elhunyt tagtársunk életrajzának vázolásában az 1868. évre, a mely messze kiható, az ország vitalis érdekeibe is mélyen bevágó új tudományos tevékenységének a kiinduló pontját képezi. Ebben az évben vette át tudvalevőleg, mérvadó szakférfiak ajánlatára, a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium kebelében föllállított ideiglenes földtani osztály vezetését; ebből a következő évben a m. kir. földtani intézet nőtte ki magát, melynek első igazgatójává, osztálytanácsosi ranggal kineveztetett. Új fontos állásában és széles hatáskörében most fokozott tevékenységet fejtett ki, egyrészt az új intézet szervezése, berendezése és az adott viszonyokhoz mért fejlesztése körül; másrészt — és ezt talán első sorban kellett volna fölemlítenem — főleg tudományos munkálkodásában, melynek maradandó nyomai az ő igazgatósága alatt megjelent első 6 kötet «Évkönyvé»-ben föltalálhatók, s a fiatal intézetnek jó hírét és nevét csakhamar a hazán kívül is megalapították.

Ezen időszakon belül írta és publicálta legnagyobb és legbecesebb munkáit, így a már elősorolt «A magyar korona országainak széntelepei és szénbányászata»-n kívül, hogy sokat ne említsek, «a Clavulina Szabóirétegek faunájáról» szóló szép monographiát és «Az 1880. évi zágrábi földrengés»-ről szóló beces tanulmányát. A m. tud. akadémia ilyen szép tudományos tevékenységgel szemben szintén nem késhetett az elismeréssel, és 1874-ben rendes tagjainak sorába fölvette HANTKEN-t, a ki, miként az előtt, most is, gyakran fölkereste az akadémia forumát, sokszor polemikus és kritikai élel írt, de mindig tárgyilagos és tartalmas értekezéseivel.

Az évről évre fejlődő m. kir. földtani intézet igazgatásának növekedő gondjai és bajai azonban nyugalmasabb állás kérésére készítették HANTKEN-t, és így történt, hogy kiváló tudományos működését méltányolva, melyet főképen a palaeontologia terén kifejtett, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium 1882-ben a palaeontologia tanszékét creálta az egyetemen, mire Ő.Felsége HANTKEN-t annak első tanárává kinevezte. Ezzel a boldogúlt elérte vágyainak határát; visszavonúlhatott dolgozó szobájának csendes magányába, tetszése szerint kirándúlhatott az ország egyik vagy másik pontjára, hogy tanulmányaihoz új anyagot és adatokat gyűjtsön, és zavar-

talanúl oda adhatta magát kedvelt tudományszaka, a palaeontologia művelésének. Így elérte végre, hogy közlékeny, tanításra és buzdításra mindig kész, az ifjúság iránt barátságos természetének megfelelőbb élethivatáshoz jutott, taníthatott ismét és tanítványokat nevelhetett, kik a palaeontológiát szintoly odaadással szeressék és műveljék, mint ő tevé egész életében.

Több mint tíz évi tanárkodása alatt megvetette alapját az egyetem egy új, hasznos intézetének és gyűjteményének, melynek növeléséhez maga járult gazdag, magagyűjtötte és földolgozta anyaggal, s mely hogy ezen idő alatt nem gyűlhetett még fel annyira, hogy az egyetemi tanítás szempontjából tökéletesnek legyen mondható, az nem rajta, de az idő rövidsége mellett a rendelkezésére állott dotatio elégtelen voltán múlt.

Irodalmi produktója életének ezen utolsó szakában eleintén még élénk volt, s csak az utolsó években, a midőn nagyobb összefoglaló munkákon, így Magyarország geológiáján, a nummulitok és a hárshegyi ammonitek monographiáin dolgozott, nem olvastunk többé értekezéseket és közleményeket tőle. Sajnos, hogy a váratlan halál megakadályozta őt tervezett nagyobb munkáinak bevégezésében és közzétételében, és most kérdés, hogy a hátrahagyott anyagból és jegyzeteiből fog-e sikerülni sok évi fáradozásának gyümölcsét a tudomány számára értékesíteni. De akkor is, ha egy ilyen irányú kísérlet nagy sikerre nem vezetne többé, elévülhetlen érdemeket szerzett a boldogult számos teljes és tökéletes alkotásaival, melyek szaktudományunk történetében, hazánkra vonatkozólag különösen, szép nevet és hosszú életet biztosítanak nevének, szellemének.

Befejezéstül közlöm boldogult tagtársunknak összes czímeit és munkáinak jegyzékét, azok megjelenéseinek idősorában.

PRUDNIKI HANTKEN MIKSA lovag, m. kir. min. osztálytanácsos, a palaeontologia egyet. ny. r. tanára, a bolognai egyetem tisztt. doctora, a m. tud. akadémia rendes tagja, a selmeczi gyógyászati és természettud. egyesület tiszteleti, a m. földtani, az állat- és növényhonosító társulat valamint a Kárpát-egyesület alapító, a m. földrajzi-társulat rendes és választmányi, a kir. m. természettud., a nagy-szebeni természettud., a bécsi cs. kir. állat- és növénytani társulat rendes, a bécsi cs. kir. földtani-intézet és a R. accademia Valparuense de Poggio lev. tagja.

Munkálatainak jegyzéke:

- 1 1853. Die Reihenfolge der Schichten im Dorogher Stollen bei Gran. (Jahrbuch d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. Bd. IV. p. 103).
- 2 1858. Der Bergbau im Fürstenthum Serbien. (Abhdlgn. d. Versammlung der Berg u. Hüttenmänner in Wien).
- 3 1859. Die Umgebung von Timnye bei Ofen. (Jhrb. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. Bd. X. p. 567.).
- 4 1861. Geologiai tanulmányok Buda és Tata között. (Math. és Természettud. Közl. Kiadja a m. tud. akadémia. I. köt. 214. l.).
- 5 ✓ 1862. A Tata és Buda közti harmadkori képletekben előforduló foraminiferák eloszlása és jelzése. (Magy. Akad. Értesítő. I. köt. 152. l.).

- 6 1863. Kőszéntelep keresések Erdély különböző pontjain. (Erdélyi Múzeum-Egylet Évkönyvei. 1861—3. II. köt. 81. l.) — Untersuchungen über Vorkommnisse von Kohlen in verschiedenen Gegenden Siebenbürgens. (Verhdlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien 1867. p. 176.).
- 2 1864. A Buda és Tata közt talált foraminiferákról. (A m. orvosok és természetvizsgálók Pesten tartott IX. nagygyűlésének történeti vázlatja és munkálatai, 317. l.) Az Újszóny—pesti Duna, s az újszóny—fehértúr—budai vasút befogta területnek földtani leírása. (Math. és Természettud. Közl. Kiadja a m. tud. akad. III. köt. 384. l. Egy szin. föld. térképpel és két szin. geol. átmetsz.).
- 8 1865. A buda—esztergomi vidék szerves testek képezte kőzetei. (Math. és Természettud. Közl. Kiadja a m. tud. akad. IV. köt. 1. l.).
- 9 1866. A kisczelli tállyag geologiai kora. (A m. orvosok és természetvizsgálók 1865-ben Pozsonyban tartott XI. nagygyűlésének tört. vázl. és munkálatai, 234. l.).
- 10 ✓ Die Tertiärgebilde der Gegend westlich von Ofen. (Jahrb. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. Bd. XVI. p. 25.).
- 11 ✓ 1867. Az ipolysági tállyag mikroszkopi faunája. (Földtani Társulat Munkálatai III. köt. 86. l.). — Mikroskopische Fauna des Ipolyságher Tegels. (Verhdlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. 1867. p. 227.).
- 12 — A tájték új lelethelye Boszniában. (Föld. Társulat Munkálatai III. köt. 96. l.) Neues Meerschaumvorkommen in Bosnien. (Verhdlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. 1867. p. 227.).
- 13 ✓ — A diósjenői homokkő és a pusztalökösi tállyag. (Ugyanott, 90. l. — Der Diósjenöer Sandstein und der Pusztalököser Tegel. (L. c. p. 227.).
- 14 ✓ — Az ajkai kőszénképlet geologiai viszonyai. (Ugyanott 98. l.) — Die geologischen Verhältnisse der Ajkaer Kohlenbildung. (L. c. 1886. p. 74. et 203.).
- 15 ✓ — A pomázi Meselia hegy földtani viszonyai. (Ugyanott 111. lap.). — Die geologischen Verhältnisse des Meseliaberges bei Pomáz. (L. c. 1886. p. 116.).
- 16 — Braunkohlenablagerungen im nordöstlichen Theil des Bakonyerwaldes und im Oedenburger Comitate. (L. c. p. 849.).
- 17 1868. Ismertetése SUSS EDE tanárnak: «Über Die Bedeutung der sogenannten brackischen Stufe und der Cerithienschichten» című értekezésének. (Földt. Társulat Munkálatai IV. köt. 1. l.).
- 18 — Sarmatische Schichten in der Umgebung von Ofen. (Verhdlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. 1867. p. 26.)
- 19 — Jelentés a magyarhoni barnaszéntelepek átkutatásának eredményéről. (Ugyanott 48. l.).
- 20 — Lábatlan vidékének földtani viszonyai. (Ugyanott 48. l.) — Die Umgebung von Lábatlan. (L. c. 1868. p. 6.).
- 21 — A brennbergi barnaszén képlet. (Ugyanott 69. l.).
- 22 ✓ — A kisczelli tállyag foraminiferái. (Ugyanott 75. l. 2 táblával.)
- 23 ✓ 1870. A hársoshegyi ammonitok a Bakonyban. (Földtani Társulat Munkálatai. V. köt. 201. l.).
- 24 ✓ — A kisczelli tállyag elterjedése Nógrád-megyében. (Ugyanott 196. l.).
- 25 — Geologische Untersuchung im Bakonyer Walde. (Verhandlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. p. 58.)
- 26 ✓ 1871. Az esztergomi barnaszénterület földtani viszonyai. (A m. kir. földt. int. évkönyve. I. köt. 3. l. egy földt. térképpel, 1 földt. átmetsz. és 4 pal. táblával). — Die geologischen Verhältnisse des Graner Braunkohlengebietes. (Mitthlgn. a. d. Jahrb. d. kgl. ung. geol. Anstalt. I. Bd. 147. pp.).
- 27 ✓ 1872. A budai Albrecht-úton föltárt márgarétegek faunája. (Földtani Közöny I. köt.

57. l.). — Die Fauna der an der Albrechtstrasse in Ofen aufgedeckten Mergelschichten. (Verhdlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. 1871. p. 268.).

- 29 — Az esztergomi burányrétegek és a kisczelli tályag földtani kora. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. Akad. II. köt. 13. szám). — Ueber das geologische Alter der Graner Korallenschichten und des Kleinzeller Tegels. (L. c. p. 272.)
- 29 1873. A budai márga. (A m. kir. földt. int. évk. II. köt. 167. l.). — Der Ofner Mergel. (Mitthlg. a. d. Jahrb. d. kgl. ung. geol. Anstalt. Bd. II. p. 207.).
- 30 — Jelentés a magyarhoni földtani társulat f. é. Igló városában tartott vidéki gyűléséről. (Földtani Közlöny II. köt. 190. l.).
- 31 — Az ürömi és zugligeti márga. (Ugyanott 234. l.)
- 32 — Magyarország földtani viszonyainak vázlata. (Honismertető a bécsi 1873. évi közkiállítás nagy katalógusának bevezető része).
- 33 — Magyarország bányászata. (Ugyanott).
- 34 — Jegyzéke az 1873. évi bécsi világtárlaton kiállított nummulitoknak. Készítették HANTKEN és MADARÁSZ. (Német és francia szöveggel).
- 35 — A m. kir. földtani intézet kiállítási tárgyai a bécsi 1873. évi világtárlaton. (Magyar és német szöveggel).
- 36 — A magyarországi kőszén együttes kiállítása a bécsi 1873. évi köztárlatban. — Die Kollektiv-Ausstellung ungarischer Kohlen auf der Wiener Weltausstellung.
- 37 — A zirczi eocen-rétegek. (Földtani Közlöny IV. köt. 199. l.). — Die Zirczer Eocän-schichten. (Verhdlg. d. k. k. geol. Reichsanst. 1874. p. 354.).
- 35 — Az alveolinák szerepe a délnyugoti, középmagyarországi hegység eocen képződményeiben. (Ugyanott 202. l.). — Die Rolle der Alveolinen in den südwestlichen Eocän-Bildungen des Mittelungarischen Gebirgszuges. (L. c. p. 354.).
- 39 1874. A beocsini márga földtani kora. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. akad. IV. köt. 6. szám).
- 40 1875. Új adatok a déli Bakony föld- és őslénytani ismeretéhez. (A m. kir. földt. int. évk. III. köt. 427. l. 5 köny. táblával). — Neue Daten zur geologischen und paläontologischen Kenntniss des südlichen Bakony. (Mitthlg. a. d. Jahrb. d. kgl. ung. geol. Anst. Bd. III. Heft. 3.).
- 41 — A Clavulina Szabói rétegek faunája. I. rész. Foraminiferák. (Ugyanott. IV. köt. 1. l.). — Die Fauna der Clavulina Szabói Schichten. (L. c. Bd. IV. p. 1.).
- 42 — A nummulitok rétegzeti (stratigraphiai) jelentősége a délnyugoti középmagyarországi hegység ó harmadkori képződményeiben. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. akademia. V. köt. 6. szám).
- 43 1877. Adalékok a Kárpátok földtani ismeretéhez. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. akademia. VIII. köt. 6. szám). — Beiträge zur geologischen Kenntniss der Karpathen. (Verhdlgn. d. k. k. geol. Reichsanst. Wien. 1878. p. 46.).
- 44 1878. A magyar korona országainak széntelepei és szénbányászata. (4 térképpel és 68 czinkotypiai földtanipalaeontol. rajzzal). — Die Kohlenflözte und der Kohlenbergbau in den Ländern der ungarischen Krone. (m. 4 Karten u. 68 Abb.).
- 45 1879. Hébert és Munier Chalmas közleményei a magyarországi ó harmadkori képződményekről. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. akademia. IX. köt. 12. szám. 2 táblával). — Die Mittheilungen der Herren Ed. Hébert und Munier Chalmas über die ungarischen alttertiären Bildungen. (Literarische Berichte aus Ungarn. Bd. III. p. 687.).
- 46 — Az ideai földrengésekről az Alduna vidékén. (Földrajzi Közlemények. VIII. köt. 369. l.).
- 47 1880. A budavidéki ó harmadkori képződmények. (Földtani Közlöny. X. köt. 41. l.).

Die alttertiären Bildungen der Umgegend von Ofen. (Földtani Közlöny. Bd. X. p. 78.)

1882. Az 1880. évi zágrábi földrengés. A földmiv., ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumhoz intézett jelentés. (A m. kir. földtani intézet évkönyve. VI. köt. 43. l.). Das Erdbeben von Agram im Jahre 1880. (Mitthlgn. a. d. Jahrb. d. kgl. ung. geol. Anstalt. Bd. VI. p. 47.).
1883. A Clavulina Szabói rétegek az Euganeák és a tengeri Alpok területén és a krétakorú «Scaglia» az Euganeákban. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. akademia, XIII. köt. 1. sz. 4. pal. táblával). — Die Clavulina Szabói Schichten in den Euganeen und den Meeralpen. (Math. u. naturw. Berichte aus Ungarn. Bd. II. p. 121.).
1884. Új adatok a buda-nagy kovácsi-hegység és az esztergomi vidék föld- és őslénytani ismeretéhez. (Értekezések a természettud. köréből. Kiadja a m. tud. akademia. XIV. köt. 6. szám).
- A magyarországi mész- és szarukövek görcsövi alkatáról. (Mathem. és Természettud. Értesítő. Kiadja a m. tud. Akademia. II. köt. 373. l. (Kivonat.) — Mikroskopische Zusammensetzung ungarländischer Kalk- und Hornsteine. (Math. u. naturw. Berichte aus Ungarn. Bd. II. p. 385.).
- A buda-kovács-i hegység és az esztergomi vidék területén az utolsó években tett kutatásainak eredményéről. (Math. és Természettud. Értesítő. II. köt. 317. l.). Resultate der in den letzten Jahren im Gebiete der Ofen-Kovácsier Gebirges u. der Gegend von Gran gemachten Untersuchungen. (Math. u. naturw. Berichte aus Ungarn. Bd. II. p. 358.).
1885. A budakeszi márga mikroszkopi faunája. (Math. és természettud. Értesítő III. köt. 14. l. [Kivonat]). — Die mikroskopische Fauna des Budakeszier Mergels. (Math. u. naturwiss. Berichte aus Ungarn. Bd. III. p. 176.).
1886. Amerikai nummulitok. (Földtani Közlöny. XVI. köt. 153. l.). — Amerikanische Nummuliten (L. c. Bd. XVI. p. 187.).
1887. Tinnyea Vásárhelyi-i egy új csiganem és új faj a congeria rétegből. (Földtani Közlöny. XVIII. köt. 313. l. 1 táblával). — Tinnyea Vásárhelyi-i n. gen. et. n. sp. (L. c. Bd. XVII. p. 345.).
1888. Vélemény a gróf Sztáray Antal birtokát képező várpalotai szénbányáról. (Budapest). — Gutachten über den Várpalotaer Bergbau (Budapest).